

POLET

GLASILO KRŠČANSKE DELAVSKE MLADINE

MLADINSKA ZVEZA

I. S. Z. - LJUBLJANA

PRILOGA „DELAVSKI PRAVICI“, 25. MAJA 1935

Ma — občestvenost

Prvi maj je bil prvotno čisto delavski praznik, ki sta ga pa danes prevzela v svoj program že buržuazija in malomeščanstvo.

Tisotero življenje se obnavlja in prebuja v tem mesecu, v rastju klije nova moč, ozare drhte od plodnih sokov, gozd vriska s svojim svežim zelenjem, priroda vstaja in poraja najrazličnejše oblike, a v vseh oblikah živi le zato, da skupno služi skupnemu namenu: ohraniti rod. Tesna povezanost vlada nad življenjem, ki ga upravljajo večnostni zakoni. Priroda nima svobodne volje, zato je podrejena nespremenljivim zakonom, ki so tesno povezani drug z drugim in imajo svoj izvor v Stvarniku samem.

Človeku je pa bila dana svobodna volja, dana mu je bila prosta pot, da si voli svojo vero in postavo. Slabosti in nedograjenosti so zavele človeka, da je svojevoljno zašel, zgubil se je v zmedo, da danes ne ve ne kod ne kam. Zgubil je zvezo s sočlovekom in za lastni prestiž je ubijal bližnjega in mesto tesne povezanosti, ki je osnovni zakon uspešnega življenja, je uzakonil razbitost, ki grozi s propadom vsega dobrega in lepega.

Težki so časi, ki jih preživljamo kakor v granitu zakopani. Človek je sočloveku zver in gorje ti, če se dotakneš s kakršnimkoli namenom bližnjega koristi. Križan boš in sežgan.

A kar je nas mladih, se ne bojimo ne križev ne grmad. Pot je jasno načrtana pred nami brez kompromisov in brez ozirov na preteklost.

Maj nas uči in vzpodbuja. Tudi v nas klije in vre novo življenje. Toda to življenje mora biti vredno svojega obstoja, naše življenje mora biti vredno človeka. Naša pot je ta, ki vodi k človeku, da postanemo ljudi napram sebi in bližnjemu. Iz tega se pa mora razviti skupnost, ki bo nujna posledica naše notranje rasti, zavladati mora občestvenost prvih kristjanov, ko boš ljubil svojega bližnjega zato, ker je tvoj sočlovek, ko se boš izenačeval z boljšimi in polegnil slabšega na svojo ravnino. Zgraditi moramo čas, ko bomo enaki iz ntranje nuje, ne pa zato, ker bomo vlekli iz tega korist.

Naša pot je pot k občestvenosti. A ne k tistemu kolektivu, ki reže in nateguje ljudi kakor Prokrustova postelj po pravilu: »Kdor je majhen, ga bomo razvlekli, kdor je prevelik, ga bomo podsekali.« Tak kolektiv, ki mu daje mero papirnat zakon in ki meri le naše zunanje stremljenje, je ničev in v naprej zapisan poginu, ker je nenaraven.

Edina mera nam sme in nam more biti ljubezen. Premalo ljubezni poznamo in ljubiti smo pozabili. To je človekova krivda. Mlad človek mora

ljubili — a danes tega ne znamo in ne zmoremo. Vsaka ljubezen oplemenituje, človeka dviga; pa naj bo ljubezen fanta do dekleta, ljubezen človeka do narave, ljubezen do ideje ali ljubezen do Boga. Res pa je, da so ljubezni zmožne le velike duše, majhne samo poželijo.

Zato moramo postati veliki, notranje dograjeni in močni, da bomo nekoč sposobni in dozoreli za majsko občestvenost ljubezni. B. I.

Vzroki

V današnji družbi nastaja kaos, zmešnjava. Ni na videz pravca, ki bi bil zanesljiv in odrešilen. Človek niti samemu sebi ni zvest. Zakaj? Današnja mladina nima vzgoje, ki bi jo držala na višini v poznejših vrtincih življenja.

Pa bo kdo rekel: saj imamo versko vzgojo zlasti pri kmetski mladini. Kako je pa potem to, da se toliko naših mladih fantov izgubi, ko pride v inozemstvo? Pa ne samo tisti, ki gredo iz domovine, ampak tudi tisti, ki gredo v bližnje tovarne ali v domača mesta. Nekaj časa koleba, potem pa omahne. Nad vsem obupa, kar je prej mislil, da je dobro in sveto. Zakaj?

Zato, ker ga nihče na življenje ni pripravil, ker mu nihče ni dopovedal, da ni vse življenje tako, kot je pri kravah na paši, ali v nedeljo na vasi. Velik kader našega delavstva prihaja iz kmetških in bajtarskih družin. Kdo je te ljudi v mladih letih pripravil na strokovno borbo, ki bo rešila delavstvo? Kdo je te ljudi kdaj pripravil na vse težave kmečkega življenja? Kdo jim je vsadil v srce in možgane, da si bodo le skupno izboljšali svoj položaj? Nihče! Nihče jih ni pripravil na življenje in zato jih življenje tako silno tepe. Tako življenje jim naposled zamrzi še vero.

Pripravljati mladino na življenje, to hoče Mladinska zveza. Pripravljati na življenje delavsko in kmetško mladino in sicer tako, da ga bo znala prijeti na pravem koncu, to je na strokovnem polju. Če bi kdo kedaj vzgajal mladino tako, bi imeli danes kmetje svoje Kmetške zbornice in Delavske zbornice bi pač drugače funkcionirale kot pa je to danes. Vcepiti mladini v srce to, da je najvišje vera, potem pa skupna strokovna borba, da je to rešitev naša, naše mladine in bodoče družbe, to hoče in na tem dela Mladinska zveza. J. L.

Delavka-trpinka v maju

Sleherna od nas si je postavila podobo majniške Kraljice v svoje srce ter prižgala večno luč, ki naj bo luč upov v boljše čase... Kako ne bi? Saj ravno dekle, delavka, ki je sužnja velekapitala, ki mora od jutra do večera trdo delati, da si zasluži skorjico kruha in z bormim zaslužkom preživlja morda celo brezposelne brate, sestre ali starše, ravno ta trpinka si je postavila sveto podobo v srce.

Dekliška duša je do vzetna za vse, prav za vse. In če ne bi dobila delavka moči, ki jo potrebuje njena strta duša, iz temeljev krščanskih organizacij, bi ne bila kos svoji borbi za življenje. Zatorej proč s tistimi, ki hočejo iztrebiti zadnji up uboge trpinke, ki hočejo umazati sveto podobo v srcu, ki hočejo ugasniti večno luč, ki jo je prižgala že mati v detinski dobi, ko še ni vedela, kaj je biti sužnja modernemu stroju.

Ko se po delu vrača domov, ko prihajajo v njeno bolešno dušo zvoki donečega speva majniških zvonov in jo vabijo, da stopi v cerkev ter prisostvuje šmarnični pobožnosti, vidi Brezmadežno, ki je kači glavo strla, kako mogočno in zmagoslavno zre proti nebu. Takrat se zgodi nekaj, kar se ne bi nikdar drugače zgodilo: za hipec pozabi, da je trpinka. Lepo ji je v takih trenutkih!

V maju je ves svet poln hrepenenja po nečem lepem. Tembolj pa zahrepeni po nečem višjem delavka, ki čuti dan za dnevom preziranje, ponižanje, izkoriščanje; ko vidi, kako pije moči njenega telesa velekapital, kako uživa sadove njenega dela, kako si dovoli razvrat ter vse mogoče življenjske dobrine, njej pa vrže drobtinico v posmeh, ne za plačo.

Ko komaj dorasla dekleta zastavijo svoje prve korake v življenje, zakipi v srcih sto in sto upov v boljše čase. Bodo li njeni smotri doseženi? Doseženi bodo, a le tedaj, kadar bomo vse, prav vse združene po načelih krščanskih soc. organizacij. Zatorej pogumno naprej v borbi za boljše čase pod vodstvom majniške Kraljice in pod praporjem krščanskih soc. organizacij. T. S.

Naše razvedrilo

Mlademu človeku je treba doživetij in duhovnih vzgibov, ki mu jasno obraz in usmerjajo mišljenje. Zato je najbolj primeren način vzgoje bližnjega in samega sebe: tesen stik z naravo.

Delavca so odtrgali od prirode, pokazali so mu pot v črne revirje, zakajene delavnice, med brezdušne stroje in umazane predele. Nihče mu pa ni pokazal poti k soncu, k oddihu, ko se bo lahko začutil spet človeka, gospodarja lastnega telesa in lastnega življenja. Za bore življenje prodaja svojo kri in ne malokrat je to krvavo prisluženo življenje razmetaval vinjen po beznicah, omamljen po trenutnem razpoloženju, da mu je bilo življenje kesneje še težje.

Člani MZ se zavedamo tega. Za nas ni več zabave v zatohlih prostorih, v vinu in harmoniki. Naša zabava je v prostosti, v soncu sredi zelenih gozdov, na pisanih tratah in na snežnih poljanah.

Hočemo k naravi iz katere smo izšli, da živimo po zakonih, ki jih je vložil v nas Stvarnik, ne pa po namišljenih razumarskih pravilih, porojenih za zelenimi mizami.

Prirejajte izlete in taborenja, ker to je zabava za nas. Priroda čudovito veže ljudi, en dobro organiziran izlet lahko koristi več, kot pet predavanj. Zavedajte se tega in ravnajte po tem.

Tudi centrala MZ bo priredila **taborno kolonijo od 21. julija do 11. avgusta 1935 v Martuljku, ki je namenjen v prvi vrsti delavskim slojem.** Cena je za člane za vse tri tedne 200 Din, za nečlane pa 250 Din. Na dan plača član 10 Din, nečlan pa 12 Din, če bi bil kdo manj časa kot tri tedne. Člane po skupinah pozivamo, da se po možnosti taborenja udeležijo sami, če ne, naj pa napravijo čim večjo akcijo v svojem okolišju za kolonijo. Podrobnejše o tem bomo poslali okrožnico vsem skupinam. Kdor bi se pa od vas zanimal, naj nam piše, da mu pošljemo prospekt.

L. H., Celje:

Naloge Mladinske zveze

Gotovo se marsikdo sprašuje, čemu nam je potrebna novoustanovljena Mladinska zveza. Mladinskih organizacij je danes že toliko, da človek že res ne ve, katera je bolja in prava. Res je. Vsaka politična smer si vzgoji danes mladino po svojem načelu in v svojem duhu. Tudi delavske mladinske organizacije imamo. Zakaj pa bi pustili ravno našo mladino zapuščeno. Mnogo se je izgubilo časa in neporabljenih sil že doslej. Ali naj čakamo še dalje? Treba je torej da nadomestimo to, kar se je tekom let zamudilo.

Vsako gibanje, ki hoče ostati trajno, mora sloneti na mladini.

Kapitalizem ne čaka. Vse tišči k tlom in ne pusti svobodno dihati nikomur. Enega tlači na delu v trgovini, drugega v delavnici, v tovarni itd. Ali mislite, da se bo to izboljšalo samo nekoč. Motite se. Zato bo treba krepkih rok, ki bodo znale voditi pravično borbo zoper to največje zlo. In odkod naj to pričakujemo, če ne ravno od mladine.

Naša zveza naj bi bila in mora biti mladinska. Ne morda mladinska v toliko, da v naprej loči mejo človeške starosti. Veseli sprejemamo vsakogar, kateri hoče in misli pošteno, v svojo sredo. Naša mladost sloni na tem, da

dajemo prednost duhu in potem šele formi.

Mi smo delavska mladina. Od raznih strani se nam obetajo vse mogoče dobrote, katere so lepe in mamljive na zunaj, toda trajnega, kar bi bilo koristno za vse delavstvo, nam niso dali in nam dati ne morejo. Zavedamo se, da je delavstvo danes tako razcepljeno in zapuščeno, kot morda še nikoli prej. Da bi kdo prej resno organiziral delavsko mladino, pač danes ne bi bilo toliko gorja.

Predvsem je naša naloga, da dvignemo delavsko zavest in delavsko kulturo. Z raznimi prireditvami hočemo opozoriti ljudstvo na našo organizacijo. Širiti moramo delavski tisk in proletarsko čtivo. (Delavska Pravica, Krekova knjižnica itd). Izobraževati hočemo sebe in naše tovariše, kajti samo izobraženo delavstvo se bo moglo dosledno boriti za svoje pravice. Fante in dekleta hočemo vaditi v razglabljanju. Brez resnih delavskih vaditeljev ne bo zavednih delavskih vrst.

To so glavne smernice, katere smo si zastavili. Fantje in dekleta, dokažite, da je v vas še mnogo dobrega, česar Vam brezvestni kapitalizem ni mogel vzeti. Strnite naše vrste proti skupnim sovražnikom, in naša bo zmaga.

Na euharistični kongres!

Euharistični kongres je strogo samo verska prireditev. Kaj drugega biti ne sme, sicer bi bilo to bogokletstvo. Priznati Boga v sv. Rešnjem Telesu, počastiti ga, moliti ga in v svojem sreju ustvariti živ tabernakelj, to naj bo euharistični kongres.

Danes vlada kriza v gospodarstvu. Taka in še večja kriza je na duhovnem polju. In ta kriza duhov mora biti ozdravljena najprej. Temu

ozdravljenju bo šele sledilo ozdravljenje v gospodarstvu.

Ker hočemo duhovno in gospodarsko ozdravljenje družbe, ker hočemo in moramo biti močni, da bomo apostoli nove družbe, pripravljajmo se na kongres z vso notranjo silo svojih src, da bo sad kongresa za nas to, kar biti mora: Bog v nas in mi z Njim.

SKUPINE POROČAJO

LJUBLJANA. Čeprav se čudno sliši, vendar je resnica, da je naše delo v mestu težje kot zunaj. Mesto zvalja ljudi na vse strani in le res idealne in močne ljudi, ki se zavedajo svojih dolžnosti, lahko pridržiš. Drugo se razbегne ob prvih težkočah. Pri nas so se razvile tri sekcije, ki so vsaka v svojem področju delavne po svojih močeh: tamburaška, alpinska in dramska. Tamburaška sekcija je nastopila semintje na naših prireditvah z velikim uspehom. Skušnje ima dvakrat na teden. Največ časa in dela pa žrtvujejo člani dramske sekcije. Izpostavljeni smo strogim očem kritike, zato morajo biti naše prireditve natančno nastudirane. Prva drama Petrovič: »Duše« ni bila najboljša, začetek je pač težak. Sino pa zato doživeli tem večji uspeh pri Tolstojev silno težki drami »Moč teme«, s katero smo prav za prav pokazali, koliko zmoramo. Za smeh smo pa poskrbeli z uspešno Murnik-Bučerjevo komedijo: »Matujev Matija«. Priredili smo tudi ob priliki tečaja JSZ v Ljubljani delavski kulturni večer. — Alpska sekcija je priredila predavanje: »Obrazi gora« v veliki dvorani Delavske zbornice. Napravila je nekaj izletov in je imela doslej šest sestankov, na katerih se razmotrivajo vprašanja o odnosu človeka do prirode. — Imeli smo tudi štiri družinske večere z zadovoljivim obiskom. Dela je dovolj povsodi, z navdušenjem stopamo za svojimi smotri. Mnogo jih je, ki z veseljem uživajo sadove našega dela, a malo, ki bi delali. Pa upamo v boljše, kar mora priti, ker to boljše bomo ustvarili sami.

LESE. Dne 12. maja 1935 smo imeli ustanovni sestanek krajevne skupine Mladinske zveze, na katerem je govoril tov. Novak. Zdaj imamo 33 članov. Zaenkrat smo osnovali le dramsko sekcijo, upamo pa, da dobimo tudi pevsko. Sestanek je bil še kar dobro obiskan. Tudi nekaj nepoklicanih je prišlo poslušat. Tisti, ki je kritiziral, mu ne zamerimo, ker nima niti pojma, kaj je Mladinska zveza. Saj je še za kritiko nekoga imel, ker sam ne zna javno govoriti. S tako politiko ni treba hoditi okoli nas, ker naša organizacija ni politična. Članom pa želimo veliko uspeha! O našem delovanju bomo še poročali.

KRIZE. Skupina se je ustanovila 16. decembra 1934. Delamo največ na dramskem polju in smo doslej igrali že šest iger, in sicer: 20. januarja »Koroške tihotapec«, 2. februarja »Izgnubljeni in zopet najdeni mož«, 17. februarja »Charleyeva tet«, 24. februarja »Urban Smukova ženitev« (za člane), 10. marca »Mati in sin«, 14. aprila »Za čast in kri«. Zdaj pa pripravljamo za 26. maj igro »Garcia Moreno«, ki naj bi bila kot neka predpriprava za euharistični kongres. Praznovali smo 19. marca »Delavski praznik«, ki je prav lepo uspel. Imeli smo en članski sestanek in pet sej. Prejeli in odposlali smo tudi že več dopisov. Upamo, da bomo lahko še kaj več poročali o našem delu, ko se bomo mi in celotna organizacija še bolj razmahali.

KRANJ. Mladinska zveza JSZ v Kranju se je ustanovila 28. marca 1935 na ustanovnem sestanku. Dusi je naša organizacija še zelo mlada, vendar gremo pogumno za ciljem, ki ga vidimo

Še zelo daleč pred seboj. Na naših sejah, sestankih in predavanjih govorimo o tem, kako bi pridobili mladino k našemu gibanju. V teku enega meseca so bile vse mladinske sekcije v najlepšem razmahu. Tamburaši vidno napredujejo. Mladi nogometaši so že igrali v Smartnem pri Kranju tekmo, katero so sicer izgubili — pa nič zato, saj nihče ni padel učen na svet. V tem kratkem času smo imeli štiri seje in tri sestanke; prejeli smo pet in odposlali pet dopisov. Število članstva raste in zato se ne ustrašimo svoje težke naloge, ki smo si jo stavili. Zato, tovariši, pogumno z nami na pot in smoter, ki smo si ga zastavili, moramo v kratkem doseči.

ČEMŠENIK. Skupina ima 36 članov. Dosedaj smo imeli tri sestanke. Na prvem (3. februarja) je bil izvoljen odbor. Drugi sestanek je bil dne 7. aprila, na katerem nam je g. župnik lepo in obširno razložil pomen in namen organizacije in nas s svojimi bodrilnimi besedami pozval na sodelovanje. Tretji sestanek je bil 12. maja, na katerem nam je tov. Grahek Franc poudarjal potrebo organizirane mladine in združitev delavske kmetijske mladine. Sestanki so bili v prostorni cerkvenega doma in so bili prav zadovoljivo obiskani. Za Vnebohod, 30. maja, pa pripravljamo igro: »Črna ženaa«.

ZAGORJE. Naša skupina je krepko zastavila svoje sile in se zelo glodovito in marljivo udeležuje. Članov imamo 34, ki niso le gole številke v svrhu statistike, ampak sami mladi, delavci in idealni ljudje, prežeti v duhu vere z delom in borbo. Zelo pridno je deloval dramski odsek. Igrali smo »Wiljama Tella«, klasično dramo iz svicarskih osvobodilnih bojev, Nušičevega »Narodnega poslanca« in Kralikovega »Faustas«. Uspeh je bil odličen, v javnosti smo dobili velikanski ugled. Poleg tega se zbiramo vsako soboto na sestankih. Tam se vrše najrazličnejša predavanja: o socialnem vprašanju, o verskih problemih; imeli smo tudi več sklopičnih poučnih predavanj. Tako o Palestini, Spaniji, Sviči, Ameriki, o razvoju pisave itd. Imamo tudi svoj pevski zbor. — To je le suho poročilo, dejansko je pa povsod najbujnejše življenje.

DUPLICA. Mladinska skupina na Duplji je bila ustanovljena 13. januarja 1935. Dela prav živahno. Ima tamburaško, pevsko in dramsko sekcijo. Ustanovili smo tudi sekcijo za prirejanje izletov v naravo. Uprizorili smo igro »Zrtev spovedne molčečnosti na Homen, jo euforčno ponovili, enkrat pa gostovali v Grobljah. Moralni uspeh dosežen popolnoma. Članov imamo 55. Tamburašev je 20. Sestankov je bilo 5, sej pa 6. Za junij pa pripravljamo delavski dan z igro na prostem ter izlet na Veliko planino.

IZ CENTRALE. Poslali smo okrožnico, da nam vse skupine pošljejo poročilo o dosedanjem delu. Nismo mislili, da se temu ne bi odzvale vse skupine. Pa je vendarle več, da se nekatere niso, in sicer: Čemšenik, Kovor, Laško, Medija-Izlake, Zg. Rečica in Celje. To ni prav in tudi v smislu našega dela ni. Čast pa točnim in pravilno delavnim skupinam.